

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

13463

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 27/05/2024

Kamuran TANHAN

Mardin Milletvekili

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bünyesinde faaliyet gösteren Atatürk Kültür Merkezi, Türkiye sahası masallarının bilimsel bir şekilde derlenmesi, toplanması ile sözlü ve yazılı masal külliyyatı oluşturulması amacıyla TÜMAK olarak kısaltılan Türk Masal Külliyyatı Projesi'ni hayata geçirmiştir. Bu projeye ilişkin bilgilere yer verilen <https://masal.gov.tr/> adlı web sitesinde, *"Bu projeyeyle 'var olanın kıymetini bilme' anlayışına uygun olarak öncelikli olarak Türkiye sahası masallarının bir araya getirilmesi planlanmıştır."* ifadelerine yer verilmiştir.

Aynı web sitesinde bu projenin "Türkiye Sahası" masallarını kapsadığı belirtilmiştir. Projenin Türkiye'nin yedi bölgesi ve seksen bir vilayetinde "literatür tarama ve derleme" olmak üzere iki aşamadan oluşacağı aynı zamanda projeyele kültürel miras bağlamında bir farkındalık oluşturulması ve sonraki çalışmalara ilham kaynağı olmasının da hedeflendiği ifade edilmektedir. Türkiye'nin dört bir yanından toplanan masalları içeren proje, yakın zamanda "Masal Masal Türkiye" adlı cep telefonu uygulamasıyla da erişilebilirlik alanını genişletmiştir.

Ancak mezkûr projede yer alan Kürt halk masallarının "Türk masalı" olarak sunulduğu ve örneğin Diyarbakır'ın bir masalı olarak verilmiş olan 'Kurnaz' masalında Kürtçe "hawar hawar" nidasının Türkçeleştirilemeyip **Avar avar "bir ünlem sözü"* şeklinde dipnot olarak verildiği görülmektedir.

Adı geçen projede Şırnak'a ait 'Zilli Kurt' adlı bir masal şöyle başlamaktadır: *"Bir varmış, bir yokmuş. Allah'tan büyük kimse yokmuş."* Bu cümlelerin Kürtçe karşılığı, *"Hebû, tunebû. ji xwedê mezintir kes tunebû"* biçimindedir ve bu cümle neredeyse bütün Kürt masallarının giriş cümlelerinden birisi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu bağlamda;

1. TUMAK olarak kısaltılan Türk Masal Külliyyatı Projesi hangi amaçla hayata geçirilmiştir? Bu projede hangi kurumlar ve kişiler yer almıştır? Bu kurum ve kişiler hangi ölçütler göz önünde bulundurularak projeye dahil edilmişlerdir?
2. Türk Masal Külliyyatı Projesi'nde yer verildiği belirtilen "Türkiye Sahası" masalları hangi ölçütlere göre belirlenmiştir?
3. Projede yer alan "Kurnaz" ve "Zilli Kurt" gibi Kürt halk masalları neden "Türk masalı" olarak sunulmuştur?
4. Mezkûr projede başka dil, kültür ve halkların ürünü olup "Türk masalı" olarak projede yer verilen masallar hangileridir? Bu masallara neden ait oldukları dil ve kültürün referanslarıyla yer verilmemiştir?
5. Diyarbakır'ın bir masalı olarak verilmiş olan "Kurnaz" masalında Kürtçe "imdat" anlamına gelen "hawar hawar" nidasının Türkçeleştirilemeyip **Avar avar "bir ünlem sözü"* şeklinde dipnot olarak verilmesinin gerekçesi nedir?
6. Adı geçen projede yer verilen masalların hangi halka ve kültüre ait olduğuna ilişkin saha araştırması yapılmış mıdır? Yapılmışsa Kürt masalları neden Türk masalı olarak geçmektedir? Saha araştırması yapılmamışsa neden yapılmamıştır?
7. Türk Masal Külliyyatı Projesi'nde yer verilen kimi masalların aslında "Kürt masalı" olduğu halde "Türk Masalı" olarak geçmesinin gerekçesi nedir? Bu uygulamanın asimilasyoncu, tekçi anlayışın bir tezahürü olduğu yönündeki iddialar doğru mudur?
8. Projenin temel amaçları arasında; *"var olanın kıymetini bilme anlayışına uygun olarak öncelikli olarak Türkiye sahası masallarının bir araya getirilmesi planlanmıştır."* yer almasına rağmen, mevzubahis Kürt masalları olunca var olanın kıymeti neden bilinmemektedir? "Var olanın kıymetini bilme anlayışı" hangi dildeki ve/veya kültürdeki masallar için geçerlidir? Kürt masalları için bu anlayış geçerli değil midir?
9. Bu projede Kürt diline ve Kürt masallarına ve nihayet Kürt halkına yapılan hürmetsizliğin sorumluları hakkında bir idari soruşturma başlatacak mısınız?